

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (БІОЛОГІЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ,
ХІМІЯ)»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
поєднана предметна спеціальність: 014.06 Середня освіта (Хімія)
галузі знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Кваліфікація: *Ступінь вищої освіти – Бакалавр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність 014 Середня освіта; Предметна спеціальність: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).*

Професійна кваліфікація - Вчитель біології та здоров'я людини, хімії закладу загальної середньої освіти.

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЦДУ ім. В. Винниченка

Голова вченої ради

 / Соболь Є.Ю./
(протокол № 10 від 22 квітня 2024 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2024 р.

Ректор Соболь Є. Ю.
(наказ № 78/І-ун від 22 квітня 2024 р.)

Кропивницький - 2024

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (БІОЛОГІЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ, ХІМІЯ)»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Ступень вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 01 «Освіта/ Педагогіка»

Спеціальність: 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»

Предметна спеціальність: 014.05 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

поєднана предметна спеціальність: 014.06 Середня освіта (Хімія)

Професійна кваліфікація: Вчитель біології, здоров'я людини та хімії закладу загальної середньої освіти

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою з оновлення
освітньо-професійної програми

Гарант

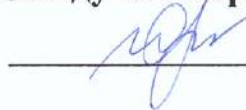

Г.Ф. Аркушина

СХВАЛЕНО

кафедрою природничих наук
і методик їхнього навчання
Протокол №9 від 26.03.2024 року

Завідувач кафедри

І.В. Сальник

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради вченої радою
факультету математики, природничих
наук та технологій

Протокол №9 від 19 квітня 2024 р.

А.І.Ткачук

ПОГОДЖЕНО

Завідувач відділу забезпечення
якості та цифрового супроводу
освіти ІЦДУ ім. В Винниченка

Н.В. Подопрігора

19. 04. 2024.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія)» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) з поєднанням предметної спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія) підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів. За рекомендаціями стейкхолдерів до ОП були внесені зміни та доповнення.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. **Аркушина Ганна Феліксівна**, кандидат біологічних наук, доцент кафедри природничих наук і методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (керівник проєктної групи, гарант освітньої програми);
2. **Боброва Марія Сергіївна**, кандидат біологічних наук, доцент кафедри природничих наук і методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка
3. **Дефорж Ганна Володимирівна** доктор історичних наук, професор кафедри природничих наук і методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
4. **Бохан Юлія Володимирівна**, кандидат хімічних наук, доцент кафедри природничих наук і методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка
5. **Вакуленко Марія**, студентка II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
6. **Затуливітер Тетяна**, студентка I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія)

Стейкхолдери:

1. Черепій О.М. – директор Комунального закладу "Ліцей природничих наук" Кропивницької міської ради
2. Матяшова Л.П. – директор Комунального закладу "Ліцей "Європейська освіта" Кропивницької міської ради

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються

ОПП розроблена відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII (ст. 44. Акредитація освітньої програми), Закону України «Про вищу освіту» (ст. 10. Стандарти вищої освіти, ст. 25. Акредитація освітньої програми); наказу МОН України від 16.07.2018 «Про затвердження концепції розвитку педагогічної освіти»; постанови КМУ від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», постанови КМУ від 29.04.2015 №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», зі змінами згідно пост. КМУ від 27.09.2016 №674, від 01.02.2017 №53, постанови КМУ від 23.11.2011 №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», із змінами, внесеними згідно з пост. КМУ №509 від 12.06.2019; наказу МОН України від 12.05.2016 №506 Про затвердження переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) в системі підготовки педагогічних кадрів; наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20 Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»; наказів МОН України від 11.07.2019 №977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», від 01.06.2016 №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», від 06.11.2015 №1151; листа МОН України від 28.04.2017 №1/9-239 «Про примірний зразок освітньо-професійної програми», Закон України «Про повну загальну середню освіту» – 16 січня 2020 року № 463-IX, Постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку проведення базової загальношкільської підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» від 21 червня 2024 року № 734.

Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія)» розроблена на основі компетентнісного підходу підготовки фахівця у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

При розробці ОПП, зокрема при визначенні загальних компетентностей і результатів навчання, використано доробок проекту Європейського Союзу «Tuning Educational Structures in Europe (TUNING)» («Гармонізація освітніх структур в Європі») – Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання / пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д

- ра техн. наук, проф. Ю. М. Рашкевича. Київ : ТОВ «Поліграф плюс», 2016. 80 с.

ОПП використовується під час :

- акредитації освітньої програми;
- планування та організації освітнього процесу (зокрема, розроблення навчального плану, програм та робочих програм навчальних дисциплін і практик тощо);
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів.

ОПП враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» та Національної рамки кваліфікацій і встановлює:

- обсяг і термін навчання;
- інтегральну, загальні та фахові компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік і обсяг навчальних дисциплін;
- структурно-логічну схему освітньої програми.

Користувачі ОПП:

- здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
- викладачі, які здійснюють підготовку бакалаврів зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини);
- екзаменаційна комісія для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини);
- приймальна комісія ЦДУ ім. В. Винниченка та інші.

1. Профіль освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія)»
зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметної спеціальності: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я
людини) з поєднанням предметної спеціальності: 014.06 Середня освіта
(Хімія) галузі знань: 01 Освіта/ Педагогіка

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, Факультет математики, природничих наук та технологій Кафедра природничих наук і методик їхнього навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Бакалавр, галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта; Предметна спеціальність: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Професійна кваліфікація - Вчитель біології та здоров'я людини, хімії закладу загальної середньої освіти.
Офіційна назва освітньої програми	«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія)»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	<i>Акредитована</i> <i>Сертифікат серія УД № 12007854</i> <i>термін дії до 1 липня 2025 р.</i>
Цикл / рівень	Перший (бакалаврський) рівень: НРК України – 6 рівень, FQ ENEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, або освітнього ступеня молодшого бакалавра, або особи, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план
Мова (и) викладання	Українська (окремні освітні компоненти викладаються англійською мовою).
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://cusu.edu.ua/ua/osvita/osvitni-prohramy/13633-osvitni-prohramy-bakalavr
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих професіоналів у галузі освіти, які володіють необхідними компетентностями для здійснення освітнього процесу в галузях біології, здоров'я людини, хімії, а також для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та	

інноваційного характеру в галузі сучасних біологічних та хімічних наук, педагогіки та методики середньої освіти, що дозволить їм отримати можливість вільного доступу до працевлаштування та здобуття наступного рівня вищої освіти, здійснювати самостійну педагогічну діяльність, працювати на рівні сучасних освітніх технологій в умовах інтеграції в загальноєвропейське співтовариство.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта Предметна спеціальність: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) Поєднана предметна спеціальність: 014.06 Середня освіта (Хімія) Обов'язковий компонент (ОК) – 180 кредитів, в тому числі 28,5 кредити практичної підготовки. Вибірковий компонент (ВК) – 60 кредитів. Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах загальної середньої освіти. Цілі навчання: підготовка професіоналів здатних здійснювати освітню діяльність в закладах загальної середньої освіти, формування професійних компетентностей майбутніх вчителів біології та основ здоров'я, хімії. Теоретичний зміст предметної області: Основні поняття, концепції, принципи і технології наук про освіту, фундаментальних і прикладних наук галузі відповідно до спеціальності.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має прикладну спрямованість, структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері освіти, передбачає підготовку до виконання функціональних обов'язків учителів біології, основ здоров'я, хімії, класних керівників в закладах загальної середньої освіти, організаторів гуртків біологічного, хімічного та валеологічного спрямування, реалізує це через навчання та практичну підготовку. Дисципліни, включені до програми, орієнтовані на актуальні напрями, у рамках яких можлива подальша професійна кар'єра здобувача, формування готовності до самоосвіти та професійного самовдосконалення.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта. Предметні спеціальності: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) та 014.06 Середня освіта (Хімія). Основною метою освітньої програми є підготовка конкурентоздатних висококваліфікованих професіоналів із високим рівнем загальної та професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, які б мали глибокі міцні знання для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, дослідницького та інноваційного характеру в галузі педагогіки та методики середньої освіти. Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку освітньої сфери, робити акцент на здобутті навичок та знання у сфері біологічної та хімічної освіти та науки, що передбачає визначену зайнятість, можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання. Підготовка вчителя для навчання шкільних предметів біологія, основи здоров'я, хімія. Ключові слова: вища освіта, бакалавр, вчитель, біологія, здоров'я людини, хімія
Особливості програми	Підготовка вчителя біології, основ здоров'я та хімії, здатного інтегрувати знання з біології, основ здоров'я та хімії для формування в учнів закладів загальної середньої освіти ставлення до навколишнього середовища як потенційного джерела здоров'я і безпеки людини. Двопрофільна підготовка фахівців з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

	передбачає введення термінологічної іноземної лексики за професійним спрямуванням, проведення окремих навчальних занять англійською мовою, міжнародну мобільність. Освітня програма орієнтує на актуальні проблеми здорового способу життя, здорового харчування, у рамках яких можлива подальша професійна кар'єра. Програма виконується в активному освітньому середовищі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Вид економічної діяльності (за КВЕД 009:2010): Р ОСВІТА 85 Освіта 85.3 Середня освіта 85.31 Загальна середня освіта 85.32 Професійно-технічна освіта Вид професійної діяльності (за ДК 003:2010): 2 Професіонали 23 Професіонали в галузі освіти та навчання 232 Викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та вчителі закладів загальної середньої освіти 2320 Вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти 235. Інші професіонали 2359 Інші професіонали в галузі освіти і навчання
Подальше навчання	Продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти для здобуття ступеня магістра. Можливість навчання за програми: 7 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто центроване, проблемно орієнтоване навчання з елементами наукових досліджень. Його реалізація передбачає максимальний розвиток дослідницьких умінь та навичок під час практик та науково-дослідної роботи студентів, ініціативне самонавчання. Під час лекційних занять застосовується проблемний, системний, історичний та логічний підходи, використовується аналіз, синтез, порівняння, моделювання. Лабораторні та практичні заняття проводяться в малих групах, базуються на методах експериментальних наукових досліджень, статистичного аналізу експериментальних даних, інформаційних та комунікаційних технологій. Навчально-методичне забезпечення навчальної та самостійної роботи здійснюється із застосуванням засобів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних вказівок та завдань. Освітній процес сприяє особистому саморозвитку, формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти, опануванні методів біологічних наук (польових досліджень, обробки біологічної інформації, використання інформаційних технологій) та наук про здоров'я (оцінка та прогнозування здоров'я на різних рівнях із урахуванням усіх складових, в тому числі на модельних об'єктах), методики освітніх наук і психології з організації освітнього процесу, методик формування предметних компетентностей з біології, основ здоров'я, хімії. Освітні технології: проблемно-розвивальні, інтерактивні, інформаційно-комунікативні, кейсові, проектні, контекстного навчання, технології співпраці, тренінги. Враховуються досягнення студентів, здобуті в результаті неформальної та інформальної освіти http://surl.li/kmrjp
Оцінювання	Оцінювання результатів навчання за освітньою програмою здійснюється на

	принципах об'єктивності, системності, відкритості, прозорості, доступності, з урахуванням індивідуальних можливостей студентів. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/не зараховано) та кредитна трансферно-накопичувальна (100-бальна) система (ЄКТС), яка передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності. Формами контролю знань здобувачів освітньої програми є поточний, модульний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля (у вигляді тестів, письмової контрольної роботи, колоквиуму, результату експерименту, що можна оцінити кількісно, розрахункової чи розрахунково-графічної роботи тощо). Основні форми підсумкового контролю: семестровий контроль (семестровий екзамен, диференційований залік або залік), атестація. <i>Система оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості</i> <i>Дистанційні форми навчання:</i> з використанням освітніх платформ (Classroom, Zoom, Google Meet й ін.) та месенджерів (Telegram, Viber), перевірка презентацій, проєктів, тестування Оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання, є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур. Критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність діяти відповідально і свідомо, на засадах поваги прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність). ЗК2. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність) ЗК 3. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп (соціальна компетентність). ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність). ЗК 5. Здатність до критичного і системного мислення, генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність). ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

	ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	Додаткові загальні компетентності, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки (Теоретична підготовка БЗВП)»* ЗК*. Здатність захищати Батьківщину** <i>*Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затверджений постановою КМУ від 21.06.2024 № 734; Лист Генерального штабу ЗСУ від 01.05.2025 №300/1/С/3679 «Про погодження програм»;</i> <i>Лист МОН України Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.2024 №1/4893-25.</i> ** Дисципліна «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки (Теоретична підготовка БЗВП)» – є обов’язковою для здобувачів вищої освіти чоловічої статі віком 18-25 років (жіночої статі – за власним бажанням) і навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти; <i>Відповідно до ст.101 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу» базова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов’язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. БЗВП є елементом підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов’язку громадян, визначеного ст.1 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу»;</i> <i>Відповідно до част. 4-ї ст.101 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу», п.7 Порядку базова підготовка включається до освітніх програм і навчальних планів закладів вищої освіти усіх форм власності як окрема навчальна дисципліна і складається з теоретичної підготовки в обсязі 3 кредитів ЄКТС, яка проводиться в цих закладах освіти, та практичної підготовки в обсязі 7 кредитів ЄКТС. «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки (Теоретична підготовка БЗВП)»* як окрема навчальна дисципліна на підставі закону включається закладами освіти до освітніх програм і навчальних планів денної та дуальної форм здобуття освіти в обсязі трьох кредитів ЄКТС.</i> <i>«Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки (Теоретична підготовка БЗВП)»*, як вибіркова дисципліна, може включатись в спеціальний додатковий розділ опису освітньої програми, який не передбачений прямо в част. 1-й ст.91 Закону України «Про вищу освіту».</i>
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою, формувати і розвивати мовно-комунікативні навички учнів ФК 2. Здатність моделювати зміст навчання біології, основ здоров’я та хімії відповідно до обов’язкових результатів навчання учнів, формувати в

учнів ключові і предметні компетентності.

ФК 3. Здатність у процесі організації навчання, виховання і розвитку учнів добирати і використовувати сучасні і ефективні методики і технології навчання біології, хімії та здоров'я людини, організовувати різні види і форми навчальної і пізнавальної діяльності учнів, у тому числі розвивати критичне мислення та формувати ціннісні ставлення.

ФК 4. Здатність здійснювати оцінювання, моніторинг та аналіз результатів навчання учнів з біології, здоров'я людини та хімії на засадах компетентнісного підходу.

ФК 5. Здатність розуміти основні теорії, поняття та концепції у галузі біології, здоров'я людини та хімії у достатньому обсязі для викладання шкільних курсів біології, основ здоров'я та хімії у базовій школі та для здійснення дослідницької діяльності з цих предметів з учнями. Здатність розуміти й реалізовувати стратегію сталого розвитку людства у процесі професійної діяльності.

ФК 6. Здатність ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси з біології, здоров'я людини та хімії.

ФК 7. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів, забезпечувати розвиток їхньої самооцінки, формувати мотивацію, забезпечувати розвиток здібностей учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

ФК 8. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.

ФК 9. Здатність до педагогічного партнерства, зокрема до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями, партнерської взаємодії з батьками, колегами (у рамках наставництва, супервізії тощо) в освітньому процесі.

ФК 10. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища, забезпечувати в освітньому середовищі підтримку та сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ФК 11. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

ФК 12. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу та освітню діяльність з питань формування, збереження і зміцнення здоров'я, профілактики шкідливих звичок, неінфекційних та соціально-небезпечних інфекційних хвороб, безпеки життєдіяльності.

ФК 13. Здатність планувати освітній процес з біології, здоров'я людини та хімії, прогнозувати його результати.

ФК 14. Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження в лабораторії та природних умовах, інтерпретувати результати досліджень, застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі.

ФК 15. Здатність розкривати сутність біологічних явищ, процесів і технологій, розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації, розв'язувати біологічні задачі.

ФК 16. Здатність користуватися сучасною номенклатурою і термінологією хімічних наук, чітко й логічно відтворювати основні теорії та закони хімії, характеризувати досягнення хімічної технології та сучасний стан хімічної промисловості, їхню роль у суспільстві.

	ФК 17. Здатність застосовувати основні методи дослідження для встановлення складу, будови й властивостей речовин, інтерпретувати результати досліджень. ФК 18. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності та застосовувати різноманітні підходи до розв’язання проблем у педагогічній діяльності. ФК 19. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби, умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.
	<i>Додаткові спеціальні компетентності,</i> <i>визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки (Теоретична підготовка БЗВП)» *</i> ФК* Українська ідентичність: «Розуміння ключових аспектів української національної ідентичності, включаючи мову, культуру, традиції, державний устрій та історичні постаті». Психологічна стійкість: «Володіння техніками та методами саморегуляції для підтримки психологічної стійкості». Тактична розвідка та озброєння: «Знання розвідувальних ознак розташування військової техніки противника та основних засобів ураження, які він застосовує». Зв’язок та комунікація: «Розуміння основних способів зв’язку, тактичних сигналів, правил переговорів та дій при застосуванні РЕБ». Захист від надзвичайних ситуацій: «Знання ознак ядерного вибуху, хімічної атаки, застосування біологічної зброї, засобів захисту та дій на зараженій місцевості». Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за допомогою різних засобів, включаючи небесні світила, компас, карту». Інженерна підготовка та вибухові речовини: «Знання інженерного обладнання, маскування, мін, інженерних загороджень та заходів безпеки при поводженні з вибуховими речовинами». Військовий статут та обов’язки: «Розуміння вимог статутів ЗСУ, обов’язків, прав та відповідальності військовослужбовців». Домедична допомога та тактична медицина: «Володіння алгоритмами домедичної допомоги в умовах бою та принципами тактичної медицини». Основи загальновійськового бою: «Знання основ бою, бойових можливостей підрозділів, тактики застосування БпЛА та дій в різних бойових ситуаціях». Вогнева підготовка: «Знання характеристик зброї, принципів стрільби, правил спостереження, цілевказівки та заходів безпеки». Пересування та виживання: «Вміння організовувати переміщення на контрольованій противником території та забезпечувати життєдіяльність в автономних умовах». Міжнародне гуманітарне право: «Розуміння основних термінів та понять МГП, а також відповідальності за порушення його норм».
	7 – Програмні результати навчання (ПРН)
	ПРН 1. Вміє доступно пояснювати інформацію, узагальнювати інформацію та презентувати результати власних досліджень українською та іноземною мовами. Знає норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення, стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу. ПРН 2. Знає, розуміє, вміє застосовувати принципи, форми, сучасні

методи, методичні прийоми навчання біології, основ здоров'я та хімії в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ПРН 3. Застосовує національні стандарти середньої освіти та досвід у професійній діяльності. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 4. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 5. Володіє системою необхідних сучасних знань з біології, здоров'я людини, хімії, методик навчання та виховання, демонструє критичне розуміння подій та явищ в предметній сфері професійної діяльності та готовність до застосування набутих знань.

ПРН 6. Знає, розуміє і здатний використовувати рекомендації з методики навчання біології, основ здоров'я та хімії для виконання освітньої програми в закладах загальної середньої освіти; вміє планувати та здійснювати ефективно навчання та виховання учнів.

ПРН 7. Знає біологічну термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки; знає сучасну систему живих організмів та методологію систематики.

ПРН 8. Уміє застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови й функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, використання та поширення.

ПРН 9. Знає хімічну термінологію і сучасну номенклатуру, знає та розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру хімічних наук, уміє переносити систему наукових хімічних знань у площину навчального предмета хімії, чітко і логічно розкривати основні теорії та закони хімії.

ПРН 10 Уміє застосовувати знання сучасних теоретичних основ хімії для пояснення будови, властивостей і класифікації неорганічних і органічних речовин, володіє різними методами розв'язання розрахункових і експериментальних задач з хімії та методикою навчання їх школярів; здатний виконувати хімічний експеримент як засіб навчання.

ПРН 11. Добирає міжпредметні зв'язки курсів біології, основ здоров'я та хімії в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності, відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти.

ПРН 12. Застосовує методи вітчизняних та іноземних інноваційних технологій для ефективного засвоєння учнями знань, що складають основу предметів: біології, основ здоров'я, хімії, та розвитку загально навчальних і спеціальних умінь, способів діяльності.

ПРН 13. Вміє конструювати уроки з різних типів, планувати нетрадиційні види приведення цих уроків із застосуванням елементів ігрової діяльності, методів інтерактивного навчання, проблемного навчання, проєктної діяльності, організовувати та проводити різні види екскурсій.

ПРН 14. Розуміє і характеризує стратегію сталого розвитку та розкриває сутність взаємозв'язків між навколишнім середовищем і людиною, здатний здійснювати навчання і виховання школярів на засадах сталого розвитку, знає провідні принципи функціонування екосистем, оцінює вплив екологічних факторів на здоров'я людини.

ПРН 15. Вміє використовувати цифрові пристрої, їх базове програмне забезпечення, відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси, працювати з

	операційними системами, он-лайн сервісами, за стосунками, файлами, мережею Інтернет; уникати небезпек в інформаційному просторі та критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел. ПРН 16. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРН 17. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності фундаментальними світовими та національними цінностями (включаючи демократію, верховенство закону, свободу особистості, взаємоповагу, толерантність), етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва. ПРН 18. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України. ПРН 19. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПРН 20. Уміє створити оптимальні умови навчального процесу з урахуванням гігієнічних норм і індивідуальних особливостей учнів, які сприяють збереженню здоров'я і всебічному розвитку особистості з позицій здорового способу життя. ПРН 21. Уміє здійснювати пошук новітніх техніко-технологічних й організаційних рішень, спрямованих на впровадження у навчальний процес перспективних здоров'язбережувальних розробок та сучасного обладнання. ПРН 22. Знає будову та функції організму людини, основні принципи збереження й зміцнення здоров'я, вміє надавати першу медичну допомогу, формувати ціннісні орієнтації щодо здорового способу життя; застосовує в освітньому процесі здоров'язбережувальні та оздоровчі технології. ПРН 23. Здійснює експериментальні дослідження, збирає, інтерпретує результати досліджень. ПРН 24. Здатний до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним; до безперервного особистісного та професійного розвитку. ПРН 25. Вміє визначати відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам та враховувати у власному професійному розвитку зміни в системі освіти, в діяльності закладу освіти, в учнівському колективі.
	Додаткові результати навчання, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка базової загальної середньої освіти (Теоретична підготовка БЗВП)*» ПРН* Психологічна допомога: «Вміння надавати першу психологічну допомогу та самодопомогу в стресових ситуаціях»; Аналіз інформації: «Здатність аналізувати інформацію, отриману в результаті спостереження, для прийняття обґрунтованих рішень»; Зв'язок та комунікація: «Вміння використовувати основні засоби зв'язку, тактичні сигнали та усувати типові несправності радіостанцій»; Захист від надзвичайних ситуацій: «Вміння використовувати протигази та захисний комплект, а також діяти за сигналом «Хімічна тривога»; Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за картою та без неї, планувати маршрути та рухатися за ними»;

	Інженерна підготовка: «Вміння облаштовувати одиночні та парні окопи, а також маскувати позиції»; Військовий статут та дисципліна: «Вміння дотримуватися вимог статутів ЗСУ та застосовувати їх у повсякденній діяльності»; Домедична допомога та евакуація: «Вміння евакуювати поранених різними способами, надавати першу допомогу при пораненнях, кровотечах та отруєннях, а також здійснювати медичну евакуацію»; Ведення бойових дій: «Вміння виконувати обов'язки солдата в оборонному та наступальному бою, знищувати бронетехніку противника, маневрувати на полі бою та діяти при різних видах атак»; Вогнева підготовка: «Вміння застосовувати зброю, проводити її перевірку та пристрілювання, а також метати ручні гранати різних типів»; Виживання та автономність: «Вміння організовувати місця розташування підрозділу, протидіяти впливу природних умов та виживати в автономних умовах»; Поводження з військовополоненими: «Вміння дотримуватися норм поведінки з військовополоненими».
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Гарант освітньої програми (керівник проєктної групи): кандидат біологічних наук, доцент Г.Ф. Аркушина, має стаж науково-педагогічної роботи 28 років та відповідає п. 35, 37, 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Підготовку фахівців здійснюють доктори наук, професори та кандидати наук, доценти за профілем освітньої програми. Кадровий склад освітньої програми відповідає вимогам п. 35, п. 37 та п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Підготовка бакалавра забезпечена науково-педагогічними працівниками, які мають освіту, відповідну профілям навчальних дисциплін, досвід роботи, постійно виконують наукову та науково-методичну роботу, мають не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні 5 років, визначені у пункті 38 Ліцензійних умов. Проведення освітньої діяльності на освітній програмі базується на наступних принципах: відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітній галузі знань та спеціальності; обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів; моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників; впровадження результатів стажування та наукової діяльності в освітній процес. З метою підвищення фахового рівня усі науково-педагогічні працівники, не менше ніж раз на п'ять років, проходять стажування (Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kbbre, Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kmrde). На освітній програмі упроваджена стратегія підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, яка відповідає діючій нормативній базі та побудована на наступних принципах: 1) обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; 2) прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; 3) моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійної діяльності; 4) обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; 5) оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації

Матеріально-технічне забезпечення	Університет має необхідне матеріально-технічне оснащення для забезпечення реалізації освітньої програми. Університет має 5 власних навчально-лабораторних корпусів загальною площею 48879,22 кв.м. Площа навчальних приміщень для занять студентів (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії, комп'ютерні лабораторії, спортивні зали) – 10468,9 кв.м.. Лекційні аудиторії оснащені мультимедійною технікою, відповідно обладнані біологічні, хімічні та інші лабораторії, комп'ютерні класи, спортивний зал, бібліотечний комплекс площею 2186,9 кв.м. (загальний обсяг фондів – 659494 прим., навчальної літератури – 409607 прим., наукової літератури – 242491 прим., художньої літератури – 7396 прим., площа читальних залів – 577,6 м2, кількість посадкових місць – 360: http://surl.li/sxllkc Забезпечення гуртожитком: 4 гуртожитки загальною площею 21792,32 кв.м., з яких використовується 3 – площею 17639,32 кв.м.(один гуртожиток виведений із експлуатації), є санаторій-профілакторій на 50 місць http://surl.li/sxnef. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, з особливими потребами, працюючі, заочної форми навчання) та принципи студентоцентрованого навчання. Університетом забезпечено доступність навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, зокрема безперешкодний доступ до навчальних корпусів, навчальних аудиторій, вбиральень та іншої інфраструктури відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів (інформація представлена на сайті ЦДУ ім. В. Винниченка: (https://www.cuspu.edu.ua/ua/inkliuzyvna-osvita)). Стипендіальне забезпечення студентів здійснюється згідно з відповідним Положенням http://surl.li/oxufe. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність. Матеріально-технічне забезпечення дозволяє організувати освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою http://surl.li/sxllkc.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Оновлену інформацію про організацію освітньої діяльності для підготовки здобувачів вищої освіти розміщують на сайті Університету https://cusu.edu.ua/ua/. Для інформаційного забезпечення студентів використовуються загально-університетські та кафедральні ресурси, бібліотека (https://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku), мережа Internet з вільним доступом, цифровий репозитарій. Навчально-методичне забезпечення передбачає розроблення для кожної дисципліни робочих навчальних програм, силабусів, програм практичної підготовки, методичних рекомендацій для самостійної роботи студентів, виконання курсових робіт, атестації. Розроблено критерії оцінювання знань та вмінь студентів для поточного, семестрового контролю, а також для підсумкової атестації за спеціальністю. Наявні бази проходження педагогічної практики (заклади загальної середньої освіти м. Кропивницький та Кіровоградської області). Належним чином забезпечено проведення вступної кампанії, планування та організація освітнього процесу. Студенти та викладачі мають доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти. Ефективно здійснюється адміністрування основних та допоміжних

	процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості та оцінки студентами якості освітнього процесу. Навчальні аудиторії забезпечені ліцензійними продуктами Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, Visual Studio, StarOffice та ін. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються оптоволоконною лінією. 13 навчальних комп'ютерних лабораторій об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплекту сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel (R) Xeon (TM) CPU 3.00GHz 86_64. Для проведення лабораторних занять з інформатики використовуються комп'ютерні лабораторії з відповідними пакетами прикладних програм (в тому числі ліцензованих): OpenOffice, 7-Zip, Internet Explorer, FreePascal, Mozilla Firefox, Foxit Reader. Успішно функціонує безкоштовний веб-сервіс для навчальних закладів Google Classroom, система дистанційної освіти Moodle-ЦДУ (http://moodle.kspu.kr.ua/), мультимедійне хмарно-орієнтоване освітнє середовище «Biki ЦДУ» на базі MediaWiki (http://wiki.kspu.kr.ua/index.php), електронна бібліотека (http://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku). ЗВО долучає здобувачів до світових освітніх онлайн платформ Coursera, Udemu, Edx. Функціонує система управління навчанням Moodle-ЦДУ (http://moodle.kspu.kr.ua/) та гіпертекстове середовище Biki ЦДУ (https://cutt.ly/d3HzXuz). Дистанційне навчання проводиться на платформі Google Classroom в корпоративному домені @cuspu.edu.ua, використовуються засоби соціальної комунікації. В університеті використовується точки бездротового доступу до мережі Інтернет, учасники освітнього процесу мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Мережа Інтернет допомагає студентам отримувати необхідну для навчання та підвищення професійної кваліфікації інформацію, надає можливість доступу до навчальної інформації з різних дисциплін, є невід'ємною складовою процесу становлення студентів як фахівців.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5 та угод про співпрацю із закладами вищої освіти України (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, Сумський державний університет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет» м. Слов'янськ. Згідно з положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/nwxO9 здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах.
Міжнародна	Програма передбачає можливість стажування та участі в науково-

кредитна мобільність	дослідних проектах та програмах академічної мобільності за кордоном відповідно до «Положення про програму обміну студентами на навчання на підставі міжнародних Угод про співпрацю» та «Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/bsuDY Передбачена участь студентів та викладачів у програмі академічного обміну на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки та угоди про подвійний диплом: Польща, м. Слупськ Поморський університет; м. Бидгощ Вища школа Господаркі (WSG University); м. Катовіце Катовіцький бізнес університет м. Вроцлав, Вроцлавський університет м. Лодзь, Університет інформатики та прикладних знань м. Лодзь, Університет суспільних наук м. Ополе, Академія прикладних наук, Університет комп'ютерних наук і технологій (Університет STEKOM) м. Катовіце, Сілезька Академія; Німеччина, Університет Байройта (УБт); Польща, м. Седльце, Природничо-гуманітарний університет Пйотрикув Трибунальський, Фундація PORTAVITAE
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

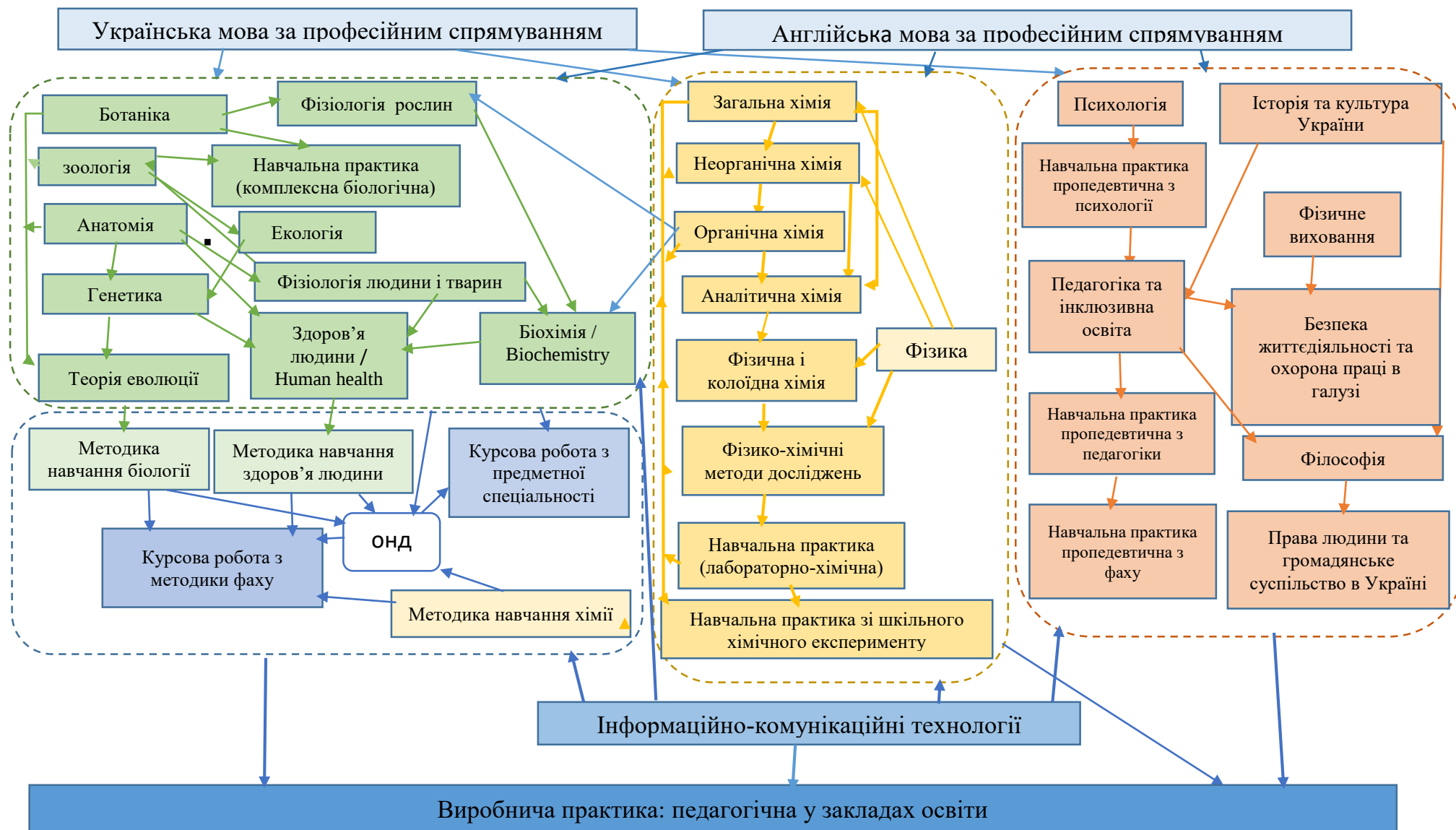
2.1. Перелік компонентів ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові освітні компоненти (ОК)			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Українська мова за професійним спрямуванням	4	екзамен
ОК 2	Історія та культура України	4	екзамен, залік
ОК 3	Філософія	3	екзамен
ОК 4	Іноземна мова	3	залік
ОК 5	Інформаційно-комунікаційні технології	3	залік
ОК 6	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі	3	залік
ОК 7	Фізичне виховання	4	залік
ОК 8	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	залік
Цикл професійної підготовки			
ОК 9	Англійська мова за професійним спрямуванням	7,5	залік, залік, екзамен
ОК 10	Фізика	3,5	екзамен
ОК 11	Фізіологія людини і тварини	3	екзамен
ОК 12	Біохімія / Biochemistry	4	екзамен
ОК 13	Ботаніка	5,5	екзамен
ОК 14	Зоологія	5	екзамен
ОК 15	Анатомія людини	3	залік
ОК 16	Екологія	3	екзамен
ОК 17	Загальна хімія	9	екзамен, екзамен
ОК 18	Неорганічна хімія	4	залік
ОК 19	Органічна хімія	8	залік, екзамен
ОК 20	Аналітична хімія	6	екзамен
ОК 21	Психологія	4,5	залік, екзамен
ОК 22	Педагогіка та інклюзивна освіта	10	екзамен, екзамен, залік
ОК 23	Фізична і колоїдна хімія	3	екзамен
ОК 24	Фізико-хімічні методи досліджень	3	залік
ОК 25	Методика навчання хімії	9,5	екзамен екзамен екзамен
ОК 26	Методика навчання біології	6	екзамен екзамен
ОК 27	Методика навчання здоров'я людини	3,5	екзамен
ОК 28	Генетика з основами селекції	3	екзамен
ОК 29	Теорія еволюції	3	екзамен
ОК 30	Фізіологія рослин	3	екзамен
ОК 31	Здоров'я людини / Human health	4	екзамен
ОК 32	Основи наукових досліджень	3	залік
Курсові роботи			

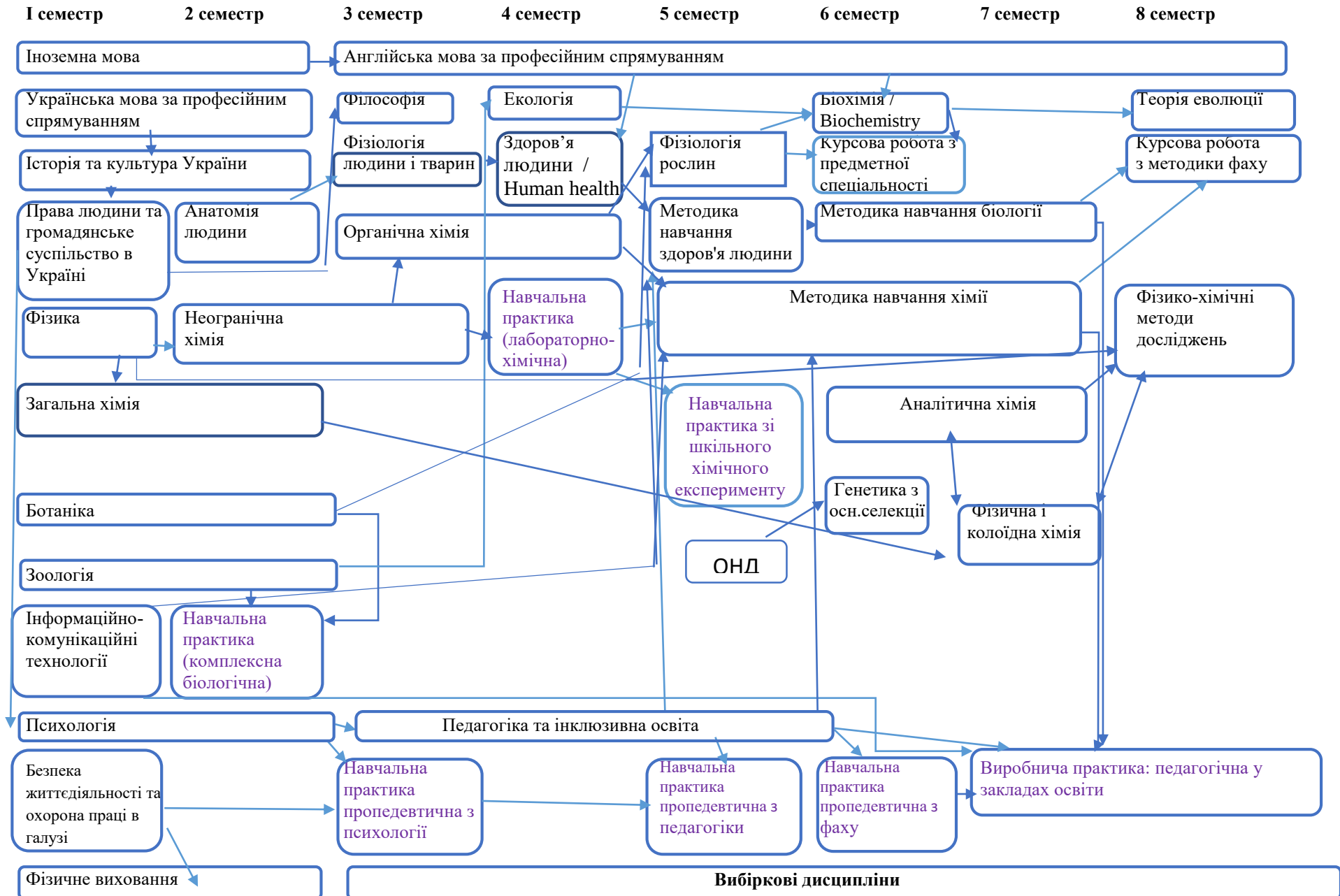
ОК 33	Курсова робота з предметної спеціальності	1,5	диф.залік
ОК 34	Курсова робота з методики фаху	1,5	диф.залік
Практична підготовка			
ОК 35	Виробнича практика: педагогічна у закладах освіти	18	диф.залік диф.залік
ОК 36	Навчальна практика (комплексна біологічна)	3	залік
ОК 37	Навчальна практика (лабораторно-хімічна)	1,5	залік
ОК 38	Навчальна практика зі шкільного хімічного експерименту	1,5	залік
ОК 39	Навчальна практика пропедевтична з психології	1,5	залік
ОК 40	Навчальна практика пропедевтична з педагогіки	1,5	залік
ОК 41	Навчальна практика пропедевтична з фаху	1,5	залік
Вибіркові освітні компоненти (ВК)			
ВК 1-6	Дисципліни з каталогу*	60	Заліки 3,4,5,6,7,8 семестри
Атестація			
А 1	Підготовка та складання кваліфікаційного екзамену з предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	3	
А 2	Підготовка та складання кваліфікаційного екзамену з предметної спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія)	1,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		180	
Загальний обсяг вибіркових компонентів*		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

* Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» № 734 від 21 червня 2024 року, здобувачі освіти чоловічої статі які досягли 18-річного віку та є громадянами України і навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти, у 3 семестрі обов'язково обирають із каталогу вибіркових компонент дисципліну «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки» обсягом 3 кр. ЄКТС.

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Логічна послідовність освітніх компонентів

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія)» проводиться у формі кваліфікаційного екзамену, який проводиться як перевірка теоретичних знань студентів із дисциплін, передбачених навчальним планом, та практичних умінь і навичок. Структуру кваліфікаційного екзамену складають завдання на встановлення програмних результатів навчання. Атестація здійснюється відкрито й публічно та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження особі кваліфікації: *ступінь вищої освіти – бакалавр, галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта; Предметна спеціальність: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), Поєднана предметна спеціальність: 014.06 Середня освіта (Хімія) та професійної кваліфікації - вчитель біології та здоров'я людини, хімії закладу загальної середньої освіти.*

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснюється згідно «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднено на сайті університету за адресою: <http://surl.li/lfkem>

4. Опис програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін і практик
Обов'язкові компоненти		
ІК, ЗК1,ЗК2,ЗК3,ЗК5,ЗК6,ЗК7, ЗК8,З9, ЗК10 ФК1,ФК9,ФК19	ПРН1, ПРН12, ПРН17, ПРН18, ПРН21, ПРН24	Українська мова за професійним спрямуванням
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК8, ФК19	ПРН1, ПРН14, ПРН17, ПРН18, ПРН21, ПРН24	Історія та культура України
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК6, ФК8, ФК9, ФК10, ФК19	ПРН1, ПРН14, ПРН15, ПРН17, ПРН18, ПРН24	Філософія
ІК, ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10, ФК5, ФК6, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН3, ПРН6, ПРН12, ПРН14, ПРН15, ПРН17, ПРН18, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Іноземна мова
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК16, ФК17, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН20, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Інформаційно-комунікаційні технології
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК 8, ЗК9, ЗК10 ФК3, ФК7, ФК11, ФК12, ФК19	ПРН5, ПРН16, ПРН18, ПРН20, ПРН22, ПРН25	Фізичне виховання
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК6, ФК7,ФК8, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК17, ФК18, ФК19	ПРН3, ПРН5, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН22, ПРН24, ПРН25	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК12, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН18, ПРН20, ПРН24, ПРН25	Права людини та громадянське суспільство в Україні

ІК, ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК3, ФК5, ФК6, ФК14, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН3, ПРН5, ПРН6, ПРН12, ПРН14, ПРН15, ПРН17, ПРН18, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Англійська мова за професійним спрямуванням
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК5, ФК6, ФК14, ФК16, ФК17, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24	Фізика
ІК, ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК10, ФК11, ФК12, ФК14, ФК15, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН21, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Фізіологія людини і тварини
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК4, ФК5, ФК6, ФК14, ФК15, ФК16, ФК17, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Біохімія / Biochemistry
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК14, ФК15, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Ботаніка
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК14, ФК15, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Зоологія
ІК, ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, 10 ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК10, ФК11, ФК12, ФК14, ФК15, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Анатомія людини
ІК, ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК12, ФК14, ФК15, ФК16, ФК17, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН14, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Екологія
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК16, ФК17, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Загальна хімія
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК16, ФК17, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Неорганічна хімія
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК16, ФК17, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Органічна хімія
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК16, ФК17, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Аналітична хімія
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК3, ФК4, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФУ13, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН24, ПРН25	Психологія

ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Педагогіка та інклюзивна освіта
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК3, ФК5, ФК6, ФК16, ФК17, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Фізична і колоїдна хімія
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК3, ФК5, ФК6, ФК16, ФК17, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Фізико-хімічні методи досліджень
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК16, ФК17, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Методика навчання хімії
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК15, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Методика навчання біології
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК15, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Методика навчання здоров'я людини
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК5, ФК6, ФК11, ФК12, ФК14, ФК15, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН17, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Генетика
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК5, ФК6, ФК11, ФК12, ФК14, ФК15, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН17, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Теорія еволюції
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК5, ФК6, ФК14, ФК15, ФК16, ФК17, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН14, ПРН15, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Фізіологія рослин
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК3, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, Ф9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК14, ФК15, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Здоров'я людини / Human health
ІК, ЗК1, ЗК4, ЗК8, ФК2, ФК6, ФК14, ФК15, ФК19	ПРН1, ПРН5, ПРН8, ПРН14, ПРН18, ПРН23	Основи наукових досліджень

Курсові роботи		
ІК, ЗК1,ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК5, ФК6, ФК11, ФК12, ФК14, ФК15, ФК16, ФК17, ФК18,	ПРН1, ПРН2, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Курсова робота з предметної спеціальності
ІК, ЗК1,ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК15, ФК16, ФК17, ФК18, ФК18	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Курсова робота з методики фаху
Практична підготовка		
ІК, ЗК1,ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК15, ФК16, ФК17, ФК18, ФК18	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Виробнича практика: педагогічна у закладах освіти
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК5, ФК6, ФК11, ФК12, ФК14, ФК15, ФК18, ФК19	ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН12, ПРН14, ПРН15, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Навчальна практика (комплексна біологічна)
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК3, ФК5, ФК6, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК16, ФК17, ФК18, ФК19	ПРН5, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН14, ПРН15, ПРН19, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Навчальна практика (лабораторно-хімічна)
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК2, ФК3, ФК5, ФК6, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК16, ФК17, ФК18, ФК19	ПРН5, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН14, ПРН15, ПРН19, ПРН21, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Навчальна практика зі шкільного хімічного експерименту
ІК, ЗК1,ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК3, ФК4, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН3, ПРН4, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН24, ПРН25	Навчальна практика пропедевтична з психології
ІК, ЗК1,ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК18, ФК19	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН24, ПРН25	Навчальна практика пропедевтична з педагогіки
ІК, ЗК1,ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК13, ФК14, ФК15, ФК16, ФК17, ФК18, ФК18	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН22, ПРН23, ПРН24, ПРН25	Навчальна практика пропедевтична з фаху

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

[illegible]

Продовження. **Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми**

[illegible]

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20
ПРН 1	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН2									+											
ПРН3				+		+		+	+											
ПРН4									+											
ПРН5					+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН6				+				+	+		+				+		+	+	+	+
ПРН7											+	+	+	+	+	+		+		
ПРН8											+	+	+	+	+	+		+		
ПРН9										+		+				+	+	+	+	+
ПРН10										+		+				+	+		+	+
ПРН11							+		+	+		+	+	+		+				
ПРН12	+			+				+	+											
ПРН13									+											
ПРН14		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН15			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
ПРН16					+	+	+				+				+			+		
ПРН17	+	+	+	+		+	+	+										+		
ПРН18	+	+	+	+	+	+	+	+										+		
ПРН19						+	+											+		
ПРН20					+	+	+		+									+		
ПРН21	+	+		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
ПРН22					+	+					+	+			+			+		
ПРН23				+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН24	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН25				+	+	+	+	+	+			+	+	+		+	+	+	+	+

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої Освіти <https://cusu.edu.ua/ua/normatyvni-dokumenty>

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти здійснюється відповідно до:

1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/klzoa>
2. Положення про академічну свободу та академічну доброчесність у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kmpky>
3. ЕТИЧНИЙ КОДЕКС університетської спільноти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kpgcc>
4. Положення про організацію оцінювання якості освітньої діяльності викладачів при вивченні навчальних дисциплін у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kpsal>
5. Положення про запобігання та протидію булінгу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/myasx>
6. Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kkjor>
7. Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/qaucv>
8. Положення про організацію практичної підготовки в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/qaucv>
9. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/lfkem>
10. Положення про кваліфікаційні роботи в Центральноукраїнському державному університеті імені В. Винниченка <http://surl.li/qkqgm>
11. Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kbbre>
12. Положення про юридичну клініку «ARTIUM DE LEX» Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kclgd>
13. Положення про освітні програми в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kdxct>
14. Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kmrjp>
15. Положення про психологічну службу Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка <http://surl.li/rpxii>
16. Правила поведінки здобувачів освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kpsvd>
17. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка <http://surl.li/qicar>

18. Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка
здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії
<http://surl.li/kq eas>

8. Прикінцеві положення

Освітньо-професійна програма оприлюднюється на сайті Університету до початку прийому на навчання до університету відповідно до Правил прийому.

Відповідальність за впровадження освітньо-професійної програми та забезпечення якості вищої освіти несуть завідувач випускової кафедри та керівник групи забезпечення освітньої програми.

9. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

Офіційні документи:

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України від 25.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584, з урахуванням змін згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 03.04.2024 р. № 441). URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/pe>
4. Концепція розвитку педагогічної освіти, затверджена Наказом МОНУ № 776 від 16 липня 2018 р. <http://surl.li/jhth>
5. Лист МОНУ від 05.06.2018 № 1/9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм» <http://surl.li/nejp>
6. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019 та № 519 від 25.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
7. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (зі змінами, в редакції від 16.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
8. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, в редакції від 21.12.2022. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
9. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. <http://surl.li/ruki>
10. Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)". (Затверджено наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23.12.2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
11. Зразок освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів: Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-239 від 28.04.2017 р. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/c>
12. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, в редакції від 20.06.2021. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>

13. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» від 21 червня 2024 року № 734 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>
14. Лист МОН «Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.25 року № 1/4893-25 https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/94335/

Корисні посилання:

- 1.ESG <http://surl.li/onpmc>
2. ISCED (МСКО) 2011 <http://surl.li/onpmf>
- 3.ISCED-F(МСКО-Г)2013 <http://surl.li/onpml>
4. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів. <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
5. Національний освітній глосарій: вища освіта. <http://surl.li/onpmq>
- 6.Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд <http://surl.li/ghvvy>
8. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. <http://surl.li/onpnf>

Додаткові джерела:

1. Європейська кредитна трансферно-накопичувана система 2015 р. Довідник користувача (переклад українською мовою). <http://surl.li/onpnn>
2. The UK Quality Code for Higher Education, Subject Benchmark Statements. <http://surl.li/onpnr>
3. EQF-LLL – European Qualifications Frameworkfor Lifelong Learning. <http://surl.li/ciisp>
4. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. <https://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>

**Матриця відповідності визначених освітньою програмою компетентностей / результатів навчання
дескрипторам НРК**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Перелік компетентностей	Зн1. Спеціалізовані концептуальні знання включають, що сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузевих знань є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичного осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Ум1. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідність проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедурність Ум2. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі в широких або мультидисциплінарних контекстах Ум3. Здатність розв'язувати проблеми в нових або незнайомих середовищах. за наявності неповної або обмеженої інформації з аспектів соціальної та етичної відповідальності	К1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Ав1. Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів Ав2. Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів Ав3. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК1. Здатність діяти відповідально і свідомо, на засадах поваги прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).	Зн1	Ум2	К1	Ав3
ЗК2. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	К1	Ав1 Ав2

ЗК 3. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп (соціальна компетентність).		Ум3	K1	AB1 AB2
ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).	Зн1	Ум1 Ум3		AB1 AB2
ЗК 5. Здатність до критичного і системного мислення, генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).	Зн1	Ум1 Ум2		AB2 AB3
ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1			AB1 AB2 AB3
ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.		Ум1 Ум2 Ум3	K1	AB1 AB2 AB3
ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).			K1	AB1 AB2 AB3
ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1		K1	AB1 AB2 AB3
ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	K1	AB2

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції				
ФК 1. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою, формувати і розвивати мовно-комунікативні навички учнів	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3		АВ1 АВ3
ФК 2. Здатність моделювати зміст навчання біології, основ здоров'я та хімії відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, формувати в учнів ключові і предметні компетентності.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3		АВ1 АВ3
ФК 3. Здатність у процесі організації навчання, виховання і розвитку учнів добирати і використовувати сучасні і ефективні методики і технології навчання біології, хімії та здоров'я людини, організовувати різні види і форми навчальної і пізнавальної діяльності учнів, у тому числі розвивати критичне мислення та формувати ціннісні ставлення.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3		АВ1 АВ3
ФК 4. Здатність здійснювати оцінювання, моніторинг та аналіз результатів навчання учнів з біології, здоров'я людини та хімії на засадах компетентнісного підходу.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3		АВ1 АВ3
ФК 5. Здатність розуміти основні теорії, поняття та концепції у галузі біології, здоров'я людини та хімії у достатньому обсязі для викладання шкільних курсів біології, основ здоров'я та хімії у базовій школі та для здійснення дослідницької діяльності з цих предметів з учнями. Здатність розуміти й реалізовувати стратегію сталого розвитку людства у процесі професійної діяльності.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3		АВ1 АВ3

ФК 6. Здатність ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси з біології, здоров'я людини та хімії.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	K1	AB2 AB3
ФК 7. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів, забезпечувати розвиток їхньої самооцінки, формувати мотивацію, забезпечувати розвиток здібностей учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	K1	AB1 AB2
ФК 8. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.		Ум1 Ум2 Ум3	K1	AB1 AB2
ФК 9. Здатність до педагогічного партнерства, зокрема до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями, партнерської взаємодії з батьками, колегами (у рамках наставництва, супервізії тощо) в освітньому процесі.	Зн1	Ум2 Ум3	K1	AB2 AB3
ФК 10. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища, забезпечувати в освітньому середовищі підтримку та сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	K1	AB1 AB2
ФК 11. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології під час освітнього процесу, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3		AB1 AB2 AB3

ФК 12. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу та освітню діяльність з питань формування, збереження і зміцнення здоров'я, профілактики шкідливих звичок, неінфекційних та соціально-небезпечних інфекційних хвороб, безпеки життєдіяльності.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	К1	АВ1 АВ2
ФК 13. Здатність планувати освітній процес з біології, здоров'я людини та хімії, прогнозувати його результати.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	К1	АВ1 АВ2 АВ3
ФК 14. Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження в лабораторії та природних умовах, інтерпретувати результати досліджень, застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3		АВ1 АВ3
ФК 15. Здатність розкривати сутність біологічних явищ, процесів і технологій, розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації, розв'язувати біологічні задачі.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	К1	АВ2 АВ3
ФК 16. Здатність користуватися сучасною номенклатурою і термінологією хімічних наук, чітко й логічно відтворювати основні теорії та закони хімії, характеризувати досягнення хімічної технології та сучасний стан хімічної промисловості, їхню роль у суспільстві.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3		АВ1 АВ3
ФК 17. Здатність застосовувати основні методи дослідження для встановлення	Зн1	Ум1 Ум2	К1	АВ1 АВ2

складу, будови й властивостей речовин, інтерпретувати результати досліджень.		Ум3		AB3
ФК 18. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності та застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	K1	AB1 AB2 AB3
ФК 19. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби, умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	K1	AB1 AB2 AB3

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених освітньою програмою результатів навчання та компетентностей

ПРН/К	ІК	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16	ФК 17	ФК 18	ФК 19
ПРН 1	+	+	+			+						+																	+	
ПРН 2	+	+	+			+							+																	+
ПРН 3	+	+	+			+								+	+	+													+	
ПРН 4	+	+	+		+	+						+	+	+	+	+	+	+			+	+		+		+	+	+		+
ПРН 5	+						+	+	+	+	+						+	+	+										+	
ПРН 6	+	+				+					+	+	+	+	+	+	+									+				+
ПРН 7	+					+	+	+	+	+							+		+											+
ПРН 8	+			+			+	+	+	+		+	+	+	+	+				+				+	+	+	+		+	+
ПРН 9	+				+	+		+	+		+						+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	
ПРН 10	+					+		+			+						+	+	+			+				+		+	+	
ПРН 11	+					+	+	+									+	+	+		+	+			+		+			+
ПРН 12	+			+		+	+	+	+	+							+	+		+		+			+					+
ПРН 13	+				+	+	+													+		+		+	+			+	+	
ПРН 14	+			+	+		+	+	+	+									+	+	+		+			+		+	+	
ПРН 15	+		+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+								+			+

ПРН 16	+	+				+					+	+	+	+	+	+								+					+
ПРН 17	+					+	+	+	+	+							+		+										
ПРН 18	+			+			+	+	+	+		+	+	+	+	+				+				+	+	+	+		+
ПРН 19	+				+	+		+	+		+						+	+	+		+	+	+	+	+			+	+
ПРН 20	+					+		+			+						+	+	+			+			+		+		+
ПРН 21	+					+	+	+									+	+	+		+	+			+		+		+
ПРН 22	+			+		+	+	+	+	+							+	+		+		+			+				
ПРН 23	+				+	+	+													+		+		+	+			+	
ПРН 24	+			+	+		+	+	+	+									+	+	+		+			+		+	+
ПРН 25	+		+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+							+			+

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія)
підготовки бакалаврів галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»
за спеціальністю 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
в Центральноукраїнському державному університеті
імені Володимира Винниченка

Якісно нова підготовка вчителів біології, основ здоров'я та хімії на сьогодні є актуальним завданням для нашого регіону, заклади освіти якого потребують кваліфікованих фахівців. Згідно із Законом України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення та навчання впродовж всього життя, готова до свідомого життєвого вибору, самореалізації, продуктивної трудової діяльності, відповідальності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети необхідно забезпечити шляхом формування ключових компетентностей, необхідних сучасній людині. Саме на основі компетентнісного підходу до навчання і побудована освітньо-професійна програма, представлена на рецензії.

Суттєвою перевагою рецензованої програми є перелік навчальних дисциплін з біологічного, хімічного та здоров'язбережувального напрямку, логічна схема послідовності їх вивчення студентами, можливість обирати достатню кількість вибіркового дисциплін. Також передбачений значний обсяг практичної підготовки, що дає можливість майбутнім вчителям набути практичного досвіду в сучасній школі.

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія) відповідає чинним вимогам та може бути рекомендована для використання в підготовці бакалаврів галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Директор Комунального закладу
"Ліцей природничих наук"
Кропивницької міської ради

О.М. Черепій

В.п. 54/04-21
Рз. 22.03.24

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія)
підготовки бакалаврів галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»
за спеціальністю 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
в Центральноукраїнському державному університеті
імені Володимира Винниченка

Вища педагогічна освіта ХХІ століття має своєю наближення до європейських стандартів, забезпечення компетентнісного підходу до навчання, академічної мобільності студентів, конкурентоздатності майбутніх фахівців на ринку праці та безперервності освіти і підвищення професійного рівня.

Представлена на рецензію освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, Хімія)» розроблена робочою групою кафедри природничих наук і методик їхнього навчання, орієнтована на всебічну фахову підготовку, забезпечення високого рівня професійної підготовки майбутніх вчителів. Вона має чітке спрямування на формування у студентів професійних компетентностей, знань, умінь та навичок, необхідних майбутнім вчителям біології, здоров'я людини та хімії основної (базової) середньої школи.

Програма містить всі необхідні нормативні компоненти, має логічну структуру, охоплює необхідний для підготовки бакалавра об'єм професійної інформації. Чітко визначена спрямованість на практичну підготовку здобувачів, втілену в переліку навчальних та виробничих практик, які займають суттєву частину програми.

Освітньо-професійною програмою також передбачений необхідний обсяг вибіркового дисциплін, що дає можливість вільного вибору здобувачами напрямку поглиблення теоретичних знань і практичних навичок. Чітко визначені програмні компетентності і очікувані результати навчання відповідають видам і завданням освітньої діяльності, мають практичний характер, враховують сучасні вимоги до педагогічної освіти.

Запропонована освітньо-професійна програма відповідає чинним нормативним документам, вимогам Міністерства освіти і науки України і може бути рекомендована до використання в підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Стейкхолдер

Директор Комунального закладу
"Ліцей "Європейська освіта"
Кропивницької міської ради"

Лілія Матяшова

Вс. п. 55/04-21
Вс. 22.03.24